

**Protokół XVI posiedzenia
Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa
Łódzkiego na lata 2014-2020 (dalej: Komitet)
z dnia 12 września 2017 r.**

W załączeniu:

- Porządek obrad,
- Lista obecności uczestników spotkania,
- Uchwała Nr 12/17 KM RPO WŁ z dnia 12 września 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 7/15 z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020,
- Uchwała Nr 13/17 KM RPO WŁ z dnia 12 września 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 1/15 z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu działania Komitetu Monitorującego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

1. Przywitanie uczestników spotkania i zatwierdzenie porządku obrad

Pan Dominik Patora – Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej, Zastępca Wiceprzewodniczącej Komitetu w związku z nieobecnością Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącej Komitetu na podstawie upoważnienia do prowadzenia obrad przywitał zgromadzonych uczestników XVI posiedzenia i zapytał, czy ktoś z obecnych ma uwagi do przekazanego porządku obrad. Wobec braku uwag porządek obrad został przyjęty.

2. Omówienie proponowanych zmian w kryteriach wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (dalej: RPO WŁ 2014-2020)

Pani Małgorzata Zakrzewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej, Zastępca Członka Komitetu omówiła proponowane zmiany w kryteriach wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (dalej: RPO WŁ 2014-2020) w kontekście uwag, które wpłynęły do Sekretariatu Komitetu. **Pani Dyrektor** zaznaczyła, że modyfikacji i zmian w wyniku zgłoszonych uwag nie było dużo, a wpłynęły one z Ministerstwa Rozwoju (dalej: MR) w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej: EFS) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej: EFRR), ponadto dokonano też drobnych korekt w związku z doświadczeniami wynikającymi z przeprowadzonych dotychczas konkursów. Poinformowała, że wpłynęły również 3 zapytania od przedstawiciela z Komisji Europejskiej (dalej: KE), które nie rodziły żadnych zmian w kryteriach. Stwierdziła, że

proponowane zmiany można podzielić na takie, które wynikają z nowelizacji ustawy wdrożeniowej, która weszła w życie i obowiązuje od 2 września br., polegające przede wszystkim na usunięciu z kryteriów formalnych elementów, które odnoszą się do terminu, kompletności, formy złożenia wniosku o dofinansowanie, które od teraz będą nazwane warunkami formalnymi i będą badane poza oceną formalną. Zmiany uwzględniają też podejście do partnerstwa w znowelizowanej ustawie. Po drugie, zaproponowane zmiany wynikają z przeprowadzonej w zakresie B+R ewaluacji i wskazanej rekomendacji, która dotyczy dodania dodatkowego kryterium punktującego w zakresie *liczby wprowadzonych usług innowacyjnych*. Trzecia grupa modyfikacji wynika z doświadczeń z wdrażania Programu, które zgłaszane są przez poszczególne jednostki wdrażające. Następnie **Pani Dyrektor** odniosła się do zgłoszonych uwag do kryteriów dotyczących EFRR. Na początku omówiła uwagę z MR, w której zasugerowano żeby kryterium formalne dot. przygotowania wniosku o dofinansowanie zgodnie z instrukcją było uznane za warunek formalny. **Pani Małgorzata Zakrzewska** wyjaśniła, że Instytucja Zarządzająca (dalej: IZ) nie do końca zgodziła się z tym podejściem, argumentując, iż nie wpisuje się to w zmiany wynikające z nowelizacji ustawy wdrożeniowej, niemniej jednak doprecyzowano kryterium poprzez wskazanie nie na „przygotowanie” wniosku, ale na „wypełnienie” wniosku o dofinansowanie zgodnie z warunkami wynikającymi z regulaminu konkursu. Natomiast wszystko, co będzie się wiązało z kompletnością będzie uzupełniane w ramach warunków formalnych. Podobna argumentacja ma zastosowanie również odnośnie uwagi w zakresie kryteriów badających m.in. zgodność wnioskowanej kwoty dofinansowania, całkowitej kwoty dofinansowania lub kosztów kwalifikowalnych z regulaminem konkursu. Następnie **Pani Dyrektor** omówiła zgłoszone zapytanie z KE w zakresie powodu wprowadzenia kryterium dot. zgodności całkowitej wartości projektu lub całkowitych kosztów kwalifikowalnych z regulaminem konkursu. Wyjaśniła, że doświadczenie pokazuje, iż wprowadzenie takiego kryterium jest niezbędne z uwagi na ograniczoną alokację w konkursach oraz w celu zapobiegania sztucznego zawyżania kosztów czy wartości projektów. Kolejne zapytanie z KE dotyczyło wprowadzonych zmian do kryteriów wykonalności finansowej i organizacyjnej projektów. **Pani Małgorzata Zakrzewska** wyjaśniła, że propozycja modyfikacji tego kryterium związana jest z chęcią nieodrzucaenia projektów, które popełniły drobne błędy w analizie finansowej. Projekty takie mimo tych błędów (nie wpływających na całość dokumentacji projektowej) mogą zostać poddane ocenie eksperckiej pod kątem czy są możliwe do zrealizowania. Stwierdziła, że jest to podejście probeneficjenckie. Ostatnia uwaga z KE poruszona przez **Panią Dyrektora** dotyczyła zapytania, czemu nie przeniesiono do kryteriów wprost rekomendacji wynikającej z badania ewaluacyjnego z zakresu B+R. Po analizie do tej pory złożonych projektów IZ stwierdziła, że dotychczas wdrażane były maksymalnie 4 usługi. W związku z tym nie ma zasadności przyznawania punktów, jeśli wiadomo, że prawdopodobnie nigdy nie zostaną osiągnięte przez projekty przystępujące do konkursów. **Pani Dyrektor** na koniec omówiła jeszcze zmianę wynikającą z doprecyzowania kryteriów w zakresie komplementarności turystyki, kultury i rewitalizacji, podyktowaną tym, by nie było wątpliwości, że

komplementarność z EFS dotyczy obecnej perspektywy finansowej, jak i lat poprzednich. Zmniejszono również wagę kryterium, które bada zasadę dodatkowości w zakresie kultury. Zmiana podyktowana była tym, że mniejsze projekty z uwagi na wysoką wagę kryterium miały mniejsze szanse by przejść ocenę merytoryczną i uzyskać dofinansowanie.

Pan Zbigniew Gwadera, Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, Członek Komitetu omówił proponowane zmiany w kryteriach wyboru projektów dotyczących EFS w kontekście uwag, które wpłynęły z MR. Poinformował, że uwaga z zakresu edukacji przedszkolnej polegająca na doprecyzowaniu zapisów kryterium nr 5 *Odpowiedni zakres dodatkowych zajęć* nie została uwzględniona z uwagi na zbyt obszerny katalog zajęć dodatkowych. Jest on ogólnodostępny i będzie przeniesiony z Wytycznych ds. edukacji do Regulaminu konkursu, z którym wnioskodawca musi się zapoznać. W przypadku kolejnej uwagi, dotyczącej tego samego Poddziałania w odniesieniu do kryterium nr 7 dot. zakazu podwójnego finansowania, **Pan Dyrektor** przychylił się do tego, że dotychczasowy zapis był nieprecyzyjny, w związku, z czym został on skorygowany i warunek dotyczący sprawozdawczości zostanie doprecyzowany w Regulaminie konkursu. Następnie **Pan Zbigniew Gwadera** omówił proponowane zmiany w zakresie kryteriów Działania X.1 *Powrót na rynek pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3*. W przypadku uwagi dotyczącej kryterium nr 7 *Warunki i procedury udzielania wsparcia w formie aktywizacji zawodowej* potwierdził, że zapisy kryterium zostaną doprecyzowane. Ostatnia propozycja zmian dotyczyła kryterium premiującego nr 3 *Adaptacja rozwiązań*. Uwaga została uznana za niezasadną, z uwagi na dostępność tego obszaru w Regulaminie konkursu. **Pan Dyrektor** stwierdził, że po stronie Beneficjenta leży obowiązek wyszukania odpowiednich rozwiązań, takich które były zaproponowane już w poprzedniej perspektywie finansowej np. z zakresu projektów innowacyjnych.

Pani Małgorzata Zakrzewska uzupełniła swoją wcześniejszą wypowiedź informując, iż w związku z tym, że uwzględniono zgłoszone uwagi także do innych kryteriów (tzn. kryteriów oceny strategicznej zgodności projektów ze strategią ZIT, jak również kryteriów dotyczących rewitalizacji, kultury i turystyki), zmianie uległo także uzasadnienie do Uchwały, które zostaje uzupełnione o nazwy działań, w których wprowadzono zmiany.

Z uwagi na brak głosów w dyskusji **Pan Dominik Patora** zarządził głosowanie nad uchwałą w sprawie zmiany Uchwały nr 7/15 z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Przedmiotowa uchwała została przyjęta jednomyślnie, przy 41 głosach „za” (przy 41 osobach obecnych, uprawnionych do głosowania).

3. Omówienie proponowanych zmian do Regulaminu działania Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Pani Małgorzata Zakrzewska poinformowała, że większość zgłoszonych uwag do Regulaminu działania KM RPO WŁ została uwzględniona i skupiła się na omówieniu tylko tych, które nie zostały zaakceptowane. Pierwsza z nich, zgłoszona przez Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny (dalej: SŁOM) dotyczy pozostawienia obecnego zapisu o możliwości delegowania osoby, która na podstawie upoważnienia Członka lub jego Z-cy może brać udział w posiedzeniu z prawem głosu. W związku z tym, iż MR uznało ten zapis za sprzeczny z *Wytycznymi w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020* (dalej: Wytyczne) propozycja jego usunięcia zostaje podtrzymana. Druga uwaga, zgłoszona przez MR dotyczy bardziej klarownego rozpisania sytuacji, w której traci funkcję Członka lub Z-cy przedstawiciel organizacji pozarządowych. W wyniku zgłoszonej uwagi przeredagowano zapis w Regulaminie poprzez wskazanie, że Członek lub Z-ca reprezentujący daną organizację pozarządową traci członkostwo w Komitecie w sytuacji utraty funkcji w organizacji o profilu działalności, który do tej pory reprezentował w pracach Komitetu. W takiej sytuacji dana organizacja pozarządowa powinna wskazać nowego przedstawiciela. Następnie **Pani Dyrektor** omówiła kolejną nieuwzględnioną uwagę z MR, w sprawie przekazywania do wiadomości uczestnikom prac Komitetu do dnia 30 listopada danego roku, planu posiedzeń Komitetu na kolejny rok kalendarzowy. Wyjaśniła, że decyzja taka spowodowana jest faktem, iż trudno jest określić z wyprzedzeniem konkretny termin posiedzenia Komitetu z uwagi na to, że na obecnym etapie są one dość często zwoływane (średnio co 1,5 miesiąca), niemniej jednak kwestia ta pozostaje do rozważenia, do momentu pojawienia się znowelizowanych Wytycznych, które takie zapisy mają zawierać. Ostatnią poruszoną kwestią była prośba MR, mówiąca o tym, że dyskusja na forum Komitetu oraz podejmowane uchwały muszą być zgodne z porządkiem obrad przyjętym na początku posiedzenia. **Pani Małgorzata Zakrzewska** wyjaśniła, że trudno jest zapewnić, aby dyskusja na forum toczyła się zawsze zgodnie z przyjętym porządkiem obrad, chociażby z uwagi na wprowadzenie dodatkowych zmian do porządku obrad, czy zdarzenia losowe mogące wymusić zmianę kolejności procedowania spraw. W związku z powyższym obecny zapis „...powinny być zgodne..” pozostaje niezmienny. Pozostałe uwagi zgłoszone przez MR zostały uwzględnione.

Pan Dominik Patora otworzył dyskusję w zakresie zaproponowanych zmian do Regulaminu działania Komitetu.

Pan Arkadiusz Lewicki, Związek Banków Polskich, Członek Komitetu wyraził negatywną opinię o usunięciu zapisu w sprawie jednorazowych pełnomocnictw dla osób upoważnionych przez Członka lub Z-cę do udziału w posiedzeniach Komitetu. W odniesieniu do organizacji, którą reprezentuje umotywowwał to jej ograniczonymi

zasobami kadrowymi i utrudnieniem pracy w wyniku konieczności udziału w posiedzeniach wielu tego typu ciał.

Pani Małgorzata Zakrzewska potwierdziła, że zdaje sobie sprawę, iż stary zapis pomaga w funkcjonowaniu Komitetu, jednakże zmiana wynika z wniosku MR. W związku z powyższym poprosiła o zabranie głosu w tej kwestii i wyrażenie stanowiska przedstawiciela MR.

Pan Piotr Dołęga, Ministerstwo Rozwoju, Z-ca Członka stwierdził, że konieczność dokonania tej zmiany wynika z Wytycznych. W przyszłości będzie można zastanowić się nad ich zmianą. Ponadto dodał, że nie może się odnieść do tej sprawy bardziej szczegółowo, gdyż pismo z zaleceniami dotyczącymi usunięcia zapisu przygotował inny departament.

Pan Arkadiusz Lewicki zauważył, że do tej pory nie odmawiano uczestnictwa przedstawicieli organizacji, którą reprezentuje, w różnych spotkaniach czy komitetach na podstawie pełnomocnictw jednorazowych. Zapytał jak w praktyce ma się stosowanie zapisu w sprawie jednorazowych upoważnień w całym kraju. Czy jest to faktycznie niemożliwe, czy dotyczy tylko łódzkiego?

Pani Małgorzata Zakrzewska powiedziała, że Wytyczne nie wskazują, czy można stosować upoważnienie czy nie, stąd też było to do tej pory ujęte w Regulaminie działania Komitetu. Jednakże z rozmów przeprowadzonych z MR, które zgłosiło ten wniosek, wynika, że to właśnie przedstawiciele partnerów społeczno-gospodarczych wskazali, iż taki zapis nie powinien funkcjonować.

Pani Anna Chomętowska-Kontkiewicz, Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, Członek Komitetu podkreśliła, jak ważna jest zasada partnerstwa we wdrażaniu Programów Operacyjnych i jak ważne jest ułatwienie uczestnictwa w posiedzeniu Komitetu organizacjom pozarządowym. Stwierdziła, że może warto zastanowić jeszcze się nad tym punktem w sprawie upoważnień.

Pan Krzysztof Borkowski, Business Centre Club, Członek Komitetu dodał, że temat jest faktycznie dyskusyjny. Jako przedstawiciel organizacji pracodawców dodał, że jest czasem w podobnej sytuacji, jeśli chodzi o trudności w wytypowaniu Członka czy Z-cy na spotkania. Natomiast należy pamiętać o tym, że w praktyce Komitetu materiały do osób zainteresowanych są dostarczane na tyle wcześnie, że jest wystarczająco dużo czasu, aby je przeanalizować. Swoje stanowisko można przedstawić, ewentualnie bez możliwości głosowania w przypadku nieobecności. Powiedział, że usunięcie dotychczasowego zapisu nie ogranicza możliwości uczestnictwa różnych organizacji w pracach Komitetu.

Pan Arkadiusz Lewicki dodał, że zaproponowana zmiana wpływa jednak na kworum.

Pan Krzysztof Borkowski stwierdził, że to odrębna kwestia. Wyjaśnił, że w swej wypowiedzi wyraził jedynie opinię na temat ograniczenia możliwości uczestnictwa w posiedzeniach Komitetu.

Pan Dariusz Szpakowski, Radny Sejmiku Województwa Łódzkiego, Członek Komitetu zaproponował, aby z uwagi na dyskusję nad tym punktem, zagłosować nad nim osobno, wydzielając go z całości głosowania. Wyraził również swoją opinię, iż jest za pozostawieniem dotychczasowego zapisu.

Pani Małgorzata Zakrzewska stwierdziła, że prośba o odrębne głosowanie zostanie wzięta pod uwagę. Zwróciła się również do przedstawiciela MR, czy jest w stanie powołać się na konkretny zapis z Wytycznych, z którym jest sprzeczny obecny zapis Regulaminu.

Pan Piotr Dołęga odparł, że swoją wcześniejszą wypowiedź oparł na piśmie z MR, w którym wskazano na ową sprzeczność. Powtórzył, że decyzję o tej rekomendacji podjął inny departament i jeśli nie wynika ona jasno z Wytycznych to pewnie są jakieś inne istotne przyczyny jej zgłoszenia. Wyraził również swoją prywatną opinię, że jeśli chodzi o kworum uczestników to także jest za pozostawieniem pełnomocnictw, jednakże trudno mu się wypowiadać w kwestii oficjalnego stanowiska ministerstwa.

Pan Zbigniew Gwadera dodał, że jako przedstawiciel w Podkomitecie ds. monitorowania zasady partnerstwa na poziomie krajowym, podczas dokonanego przeglądu wszystkich dotychczasowych regulaminów Komitetów Monitorujących z całego kraju, nie pamięta, aby któryś z partnerów społeczno-gospodarczych zgłaszał zastrzeżenia do takiego punktu. Zatem partnerzy społeczno-gospodarczy uznali, że ich partycypacja w komitetach jest wystarczająca i tego typu zapis nie budził wątpliwości.

Pan Edward Jezierski, Politechnika Łódzka, Członek Komitetu stwierdził, że po to jest instytucja Z-cy Członka, żeby móc zapewnić kworum. Bezzasadnym byłaby funkcja Z-cy, gdyby każdorazowo Członek nadawał stosowne pełnomocnictwa osobom upoważnionym. Zarówno Członek jak i Z-ca biorą odpowiedzialność za to, by kworum było zapewnione.

Pan Dominik Patora z uwagi na brak dalszych głosów w dyskusji przychylił się do wcześniejszej propozycji **Pana Dariusza Szpakowskiego** i zarządził głosowanie nad usunięciem omawianego punktu z procedowania w sprawie przyjęcia zmian w Regulaminie działania Komitetu.

Propozycja została przyjęta większością głosów, przy 34 głosach „za” i 9 głosach „wstrzymujących się” (przy 43 osobach obecnych, uprawnionych do głosowania).

Pani Magdalena Jaruga, Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny, Z-ca Członka poprosiła o skonsultowanie z MR dyskusyjnego zapisu Regulaminu i

wskazania skąd wynika konieczność jego usunięcia, tak by móc na następnym posiedzeniu Komitetu przekazać stosowne wyjaśnienia.

Pan Dominik Patora stwierdził, że ta kwestia zostanie doprecyzowana z MR i omówiona na następnym spotkaniu.

Następnie **Pan Dyrektor** zarządził głosowanie nad zmianą Uchwały nr 1/15 z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu działania Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Przedmiotowa uchwała została przyjęta przy 39 głosach „za” i 4 głosach „wstrzymujących się” (przy 43 osobach obecnych, uprawnionych do głosowania).

4. Informacja na temat stanu realizacji RPO WŁ 2014-2020

Pani Małgorzata Zakrzewska przedstawiła informację na temat stanu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 ramach EFRR i EFS.

Następnie **Pani Magdalena Jaruga** omówiła stan realizacji Programu w kontekście działań realizowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (dalej: ZIT).

Pani Małgorzata Kucińska, przedstawiciel KE reprezentujący DG REGIO odniosła się do prezentacji **Pani Dyrektor Zakrzewskiej** dziękując za przedstawione informacje w zakresie ram wykonania. Porównując informacje z poprzedniego posiedzenia **Pani Małgorzata Kucińska** zauważyła, iż widać postęp we wdrażaniu Programu, a jeśli chodzi o płatności to region jest w czołówce, zajmując 5 miejsce wśród województw. Stwierdziła jednak też, że KE dostrzega zagrożenie wykonania niektórych wskaźników z ram wykonania, szczególnie tych finansowych. Jeśli chodzi o EFRR, aż 6 z 7 wskaźników finansowych jest zagrożonych. Toczą się negocjacje Programu, w ramach których jednym z ważnych punktów będą wskaźniki. **Pani Małgorzata Kucińska** zapewniła, iż KE jest w stałym kontakcie z regionem w tym zakresie.

Pan Tomasz Kącki, Podregion Zachodni, Z-ca Członka skierował zapytanie odnośnie szczegółów zakońzonego naboru w ramach gospodarki wodno-ściekowej.

Pani Maja Reszka, Dyrektor Departamentu ds. RPO, Członek Komitetu udzieliła informacji, że w tym naborze wpłynęły 23 wnioski na kwotę ok.155 mln zł, co przekracza dostępną alokację.

Pan Tomasz Kącki zauważył, że biorąc pod uwagę gospodarkę wodno-kanalizacyjną, od czerwca br. funkcjonuje uchwała Sądu Najwyższego, mówiąca o tym czym jest przyłączy kanalizacyjne. W związku z tym, w kontekście wykorzystania dostępnej alokacji pojawia się problem, gdyż zgodnie z tą uchwałą ok. 30% wybudowanych sieci stanowią przyłącza. Skierował tym samym zapytanie, czy

będzie to weryfikowane wstecz w projektach, które dostały już dofinansowanie i czy będzie wiązało się to ze zwrotem środków. Również w przypadku projektów ubiegających się o dofinansowanie, zwiększeniu będzie musiał ulec wkład własny projektów, na co nie będzie stać większości beneficjentów. Większość samorządów ma zaprojektowane określone sieci kanalizacyjne, ponieważ przyjmowano, że kryteria będą niezmiennie. W obecnej sytuacji mieszkańcy będą musieli sami finansować doprowadzenie przyłączy do posesji. **Pan Tomasz Kącki** zwrócił się do KE o przemyślenie dokonanej zmiany w prawodawstwie. Następnie poruszył kwestię weryfikacji kryteriów np. w zakresie stacji uzdatniania wody. Wyraził swoją obawę w zakresie ryzyka uzyskania mniejszych funduszy na etapie oceny formalnej, a także zmieniających się w trakcie ocen interpretacji kryteriów. Zapytał, czy niska jakość składanych w regionie wniosków o dofinansowanie na etapie oceny formalnej jest porównywalna do innych województw. Poruszył również temat naborów z zakresu rewitalizacji i spytał o przyczynę dużej liczby odrzuconych wniosków na etapie oceny.

Pani Maja Reszka poinformowała, że procent wniosków, z którymi zostaje podpisana umowa, we wszystkich województwach jest na podobnym poziomie. Różnica dotyczy oceny formalnej i merytorycznej. Wynika to z różnego podejścia do organizacji oceny. W części województw weryfikacja formalna sprowadza się do sprawdzenia kompletności wniosku np. dołączenia wymaganych załączników i nie weryfikuje prawidłowości jego sporządzenia. W związku z tym ocenę formalną przechodzi dużo projektów, a większość odrzuconych wniosków odpada na ocenie merytorycznej. W przypadku województwa łódzkiego większy nacisk położony jest na ocenę formalną, tak by ocena merytoryczna nie była już taka czasochłonna. Stąd większość projektów zostaje odrzuconych po ocenie formalnej, jednakże ogólnie procent wniosków odrzuconych jest podobny we wszystkich województwach i waha się na poziomie 50-60%. Następnie **Pani Dyrektor** odniosła się do tematyki gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Wyjaśniła, że wspomniana uchwała nie ma nic wspólnego z prawodawstwem KE, ponieważ jest to nasz krajowy wyrok, a nie Trybunału Sprawiedliwości. Konieczna byłaby ewentualnie zmiana regulacji naszych przepisów prawa w zakresie doprecyzowania, czym jest przyłącze kanalizacyjne.

Pan Tomasz Kącki spytał, czy KE nie zakwestionuje wyroku Sądu Najwyższego.

Pani Maja Reszka odpowiedziała, że trudno powiedzieć.

Pan Tomasz Kącki zwrócił uwagę na konieczność przeanalizowania, czy polskie podejście nie jest bardziej surowe od dopuszczonego przez KE.

Pani Maja Reszka stwierdziła, że trzeba przeanalizować, jaką skalę problemu ta zmiana powoduje we wnioskach już złożonych. Nie można jednak nie uwzględnić wyroku sądu, gdyż wyroki stanowiące przez Sąd Najwyższy są wyrokami powszechnie obowiązującymi. W związku z tym pojawi się problem na etapie oceny wniosków i zgodziła się, że ten wyrok wpłynąć może na zmianę oceny. Projekty nie będą jednak od razu odrzucane, a proponowane będzie przerzucenie kosztów

przyłączy do kosztów niekwalifikowalnych. Trudno to jednak na chwilę obecną jednoznacznie określić, z uwagi na to, że sprawa jest świeża, gdyż wnioski o dofinansowanie wpłynęły do IZ w dniu wczorajszym. Odnosząc się do zagadnienia rewitalizacji **Pani Dyrektor** stwierdziła, że główny problem w tym Działaniu polega na zbyt małej ilości dostępnych do rozdysponowania środków finansowych. **Pani Maja Reszka** powiedziała, że w tym zakresie bardzo liczy na Krajową Rezerwę Wykonania i ma nadzieję, że KE przychyli się do wniosku o to, że wskaźnik, który trzeba osiągnąć nie będzie dotyczył wyłącznie projektów zakończonych. Umotywowała to tym, że w projektach rewitalizacyjnych bardzo trudno jest zrealizować wskaźnik w ciągu nawet 1,5 roku. Zwróciła się z prośbą do KE o zaakceptowanie zaproponowanych zmian we wskaźnikach zwłaszcza w zakresie rewitalizacji, z uwagi na dużą kwotę środków przeznaczonych na rezerwę wykonania (24 mln PLN). Bez zgody KE do zaproponowanego podejścia IZ, pieniądze te nie będą mogły zostać wykorzystane. Ponadto, projekty rewitalizacyjne należą do tej grupy, w której bardzo trudno jest oszacować wartość inwestycji. W związku z tym **Pani Dyrektor** wyraziła nadzieję, że pojawią się też znaczne oszczędności. Odniosła się w tym miejscu do okresu programowania 2007-2013, w którym wszyscy beneficjenci z list rezerwowych w końcu otrzymali wsparcie. Wyraziła również nadzieję, że KE pod koniec obecnego okresu programowania wprowadzi mechanizm elastyczności, tak by można do 10% wartości danej osi priorytetowej przenieść do innej. Zatem, jedynym problemem, który uniemożliwi otrzymanie dofinansowania może być zakaz finansowania projektów zrealizowanych. Wskazała tu jednak na wyjście, by nie kończyć w projekcie jakiejś jego małej części składowej, tak by nie uzyskał statusu projektu zakończonego. Na koniec ponownie wyraziła nadzieję, że wszyscy beneficjenci działań rewitalizacyjnych widniejący na liście rezerwowej otrzymają dofinansowanie, zaznaczając równocześnie, że nie będzie to pewnie wcześniej niż w 2019 roku, chyba że znacząco obniży się kurs euro.

Pan Tomasz Kącki poprosił o wyrozumiałe podejście do beneficjentów w kontekście warunków przetargów. Jeśli chodzi o twarde projekty stwierdził, że nie ma już tanich projektów, z uwagi na brak tanich wykonawców.

Pani Maja Reszka przyznała, iż zdaje sobie sprawę z obecnej sytuacji na rynku. Jednak zdarzają się też oferty z rażąco niskimi cenami. **Pani Dyrektor** zapewniła, że podobna sytuacja w zakresie wysokich cen miała miejsce również w poprzednim okresie programowania, jednak wszystkie projekty udało się zrealizować.

Pani Barbara Robak, Związek Powiatów Polskich, Z-ca Członka na wstępie swojej wypowiedzi podziękowała za dobrą współpracę samorządów z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego w zakresie przygotowania projektów. Zwróciła się również zapytaniem o Działanie III.4 *Transport kolejowy*, czy nie ma obawy, że pieniądze nie zostaną wykorzystane, jak to miało miejsce w poprzedniej perspektywie finansowej,

i czy wiadomo na jakim obecnie etapie jest projektowanie wniosków w tym Działaniu. Ponadto skierowała pytania, czy nadal istnieje problem w działaniu z zakresu

gospodarki odpadami oraz jak wyglądają prace nad włączeniem Wojewody w proces rozdysponowywania środków unijnych w związku ze zmianą zapisów prawnych.

Pani Maja Reszka przypomniała zebranym, że gdy powstawała pierwsza ustawa w perspektywie 2007-2013 wówczas Wojewoda również był obserwatorem w Komisji Oceny Projektów (dalej: KOP), jednakże obserwator ze strony Wojewody uczestniczył w niej tylko raz. Wyraziła swoje przypuszczenie, że teraz może być podobnie. Obecnie, problem może wystąpić w przypadku województw, w których funkcjonuje już Lokalny System Informatyczny (dalej: LSI), gdyż w sytuacji gdzie wszystko odbywa się komputerowo, kłopotliwym może być sposób udostępnienia danych z systemu Wojewodzie, jako obserwatorowi. W województwie łódzkim system jeszcze nie funkcjonuje, więc sytuacja na chwilę obecną będzie prostsza. Następnie **Pani Dyrektor** wyjaśniła, że w zakresie gospodarki odpadami aktualnie przeprowadzane są negocjacje z KE w sprawie przesunięcia części pieniędzy z tego działania na inne cele. Jednak o udzielenie bardziej szczegółowej wypowiedzi w tym zakresie oraz w temacie transportu kolejowego poprosiła **Panią Małgorzatę Zakrzewską**.

Pani Małgorzata Zakrzewska potwierdziła, że w zakresie odpadów od 1,5 roku prowadzone są rozmowy z KE. IZ chciałaby o połowę zmniejszyć alokację w Działaniu V.2 *Gospodarka odpadami*, a pieniądze przeznaczyć na działania związane z ochroną środowiska, tak by zachować podobny cel przeznaczenia środków. Byłyby to inwestycje wodno-kanalizacyjne oraz inne działania z IV Osi priorytetowej. Negocjuje się także nowe działanie w zakresie możliwości finansowania wymiany źródeł na bardziej ekologiczne, w tym m.in. wymianę pieców węglowych. **Pani Małgorzata Zakrzewska** powiedziała, że jeśli chodzi o przesunięcia środków w ramach tego samego celu tematycznego na dzień dzisiejszy jest zgoda KE, czyli dodatkowe wsparcie pojawi się w działaniach wodno-kanalizacyjnych oraz w nowym działaniu. W pozostałym zakresie trwają jeszcze negocjacje. Zapewniła, że jeśli tylko będzie uzgodnione to dokumenty programowe zostaną odpowiednio dostosowane, tak by móc jak najszybciej ogłosić nabór w ramach *Gospodarki odpadami*. W następnej kolejności **Pani Dyrektor** odniosła się w swej wypowiedzi do Działania III.4 *Transport kolejowy*. Stwierdziła, że jeśli chodzi o infrastrukturę to jest tu specyficzna sytuacja. Zidentyfikowane 4 inwestycje są inwestycjami tzw. strategicznymi realizowanymi w trybie pozakonkursowym. Wnioski o dofinansowanie mają zostać złożone w II połowie 2018 roku, również rozpoczęcie realizacji przewidziano na 2018 rok. Na dzień dzisiejszy mamy jedynie zapewnienia ze strony beneficjentów, że projekty zostaną złożone. Proponuje się także pewne przesunięcia środków finansowych w ramach III Osi priorytetowej, jednak warunkiem koniecznym jest zapewnienie finansowania dla inwestycji kolejowych przewidzianych do realizacji w ramach Programu.

Pani Barbara Robak spytała, czy został wyłoniony wykonawca dla inwestycji kolejowych.

Pani Małgorzata Zakrzewska odpowiedziała, że w tym momencie wykonywana jest dokumentacja techniczna dla tych projektów. **Pani Dyrektor** powiedziała także, że o bardziej szczegółowe informacje w zakresie realizacji prac w każdym z tych projektów, poproszony zostanie właściwy departament merytoryczny, tak by móc przedstawić pełną informację na kolejnym posiedzeniu Komitetu.

Pan Dominik Patora poprosił zebranych, aby sprawy niezwiązane ze stanem wdrażania RPO WŁ 2014-2020 i przedstawioną prezentacją poruszać w punkcie „sprawy różne”.

Pani Krystyna Pawlak, Unia Miasteczek Polskich, Z-ca Członka spytała, czy można stosować większą elastyczność polegającą na skierowaniu dofinansowania dla projektów z list rezerwowych, tak by nie organizować już nowych konkursów w tych działaniach, w których zostały jeszcze środki do rozdysponowania. Wyraziła swoje zdanie, że znacznie przyspieszy to wdrażanie Programu. Po drugie odciążąłoby to osoby oceniające, gdyż projekty te zostały już ocenione.

Pani Maja Reszka wypowiedziała się w zakresie osi priorytetowych wdrażanych przez Departament ds. Regionalnego Programu Operacyjnego, czyli Osi priorytetowych III-VII. Powiedziała, że w większości przypadków zwiększa się alokację na konkurs, jeśli są jeszcze wolne środki i wiadomo, że będzie tworzona lista rezerwowa.

Pani Krystyna Pawlak dopytała, czy dotyczy to też VII Osi priorytetowej.

Pani Maja Reszka wyjaśniła, że w Poddziałaniu VII.2 *Infrastruktura ochrony zdrowia*, którego zapewne dotyczy pytanie, z udziału w pierwszym konkursie były wyeliminowane zupełnie niektóre sektory. Stąd Zarząd Województwa Łódzkiego (dalej: ZWŁ) podjął decyzję o zwiększeniu alokacji na konkurs, ale z uwagi na to, że w tym konkursie nie wszyscy mogli się ubiegać o wsparcie, ZWŁ nie zdecydował się wydać całej dostępnej alokacji, tak by można ją skierować teraz do tych podmiotów, które w pierwszym konkursie były wykluczone. **Pani Dyrektor** podała również przykład konkursu z *Odnawialnych Źródeł Energii* (dalej: OZE), gdzie projektów pozytywnie ocenionych było znacznie więcej niż środków, lecz zwiększono alokację, by wszystkie z nich otrzymały dofinansowanie.

Pan Zbigniew Gwadera powiedział, że w ramach działań EFS nie istnieje problem z listami rezerwowymi. Tylko raz ZWŁ zdecydował się w Podziałaniu X.1.2 *Kształcenie ogólne* na zwiększenie alokacji w konkursie, tak by wszystkim projektom pozytywnie ocenionym przekazać wsparcie. Stwierdził, że istnieje raczej niedobór beneficjentów startujących w konkursach.

Pani Marta Jagodzińska, Centrum Obsługi Przedsiębiorcy, Z-ca Członka poinformowała, że w ramach działań wdrażanych przez Centrum Obsługi Przedsiębiorcy (dalej: COP) tylko raz została stworzona lista rezerwowa w Podziałaniu II.3.1 *Innowacje w MŚP*, a w przypadku kolejnej edycji dla tego konkursu

zwrócono się z prośbą o zwiększenie dostępnej alokacji, w związku z czym wszystkie projekty, które przeszły ocenę merytoryczną uzyskały dofinansowanie.

Pan Paweł Okrasa, Burmistrz Wielunia poruszył temat konkursu z zakresu rewitalizacji. Skierował zapytanie, czy w związku ze złożonymi protestami po ocenie formalnej projektów, będą podpisywane umowy z beneficjentami, którzy uzyskali dofinansowanie. Poruszył także kwestię występowania pomocy publicznej w projekcie dot. budowy basenu w Dorsten (Niemcy) odnosząc go do projektu gminy Miasta Poddębice dot. budowy basenu geotermalnego.

Pani Maja Reszka powiedziała, że podpisywanie umów nie zostanie wstrzymane w związku z tym, iż nie pozwala na to ustawa wdrożeniowa, powołując się na wynikający z niej art. 65. Ponadto wstrzymanie zawierania umów byłoby niekorzystne z punktu widzenia wdrażania Programu, z uwagi na zablokowanie dużych środków finansowych na długi okres. Wyjaśniając natomiast kwestie projektów z zakresu budowy basenów, **Pani Dyrektor** powiedziała, że basen wybudowany we wschodnich Niemczech z zasady na mocy zapisów Traktatu nie jest objęty pomocą publiczną, ponadto przeprowadzono w tym zakresie wiele analiz, które wykazały, że nie jest on obciążony pomocą publiczną. Taka analiza jest konieczna, aby wykazać, że w projekcie nie ma pomocy publicznej. Duże znaczenie ma także grupa docelowa, do której projekt jest skierowany. W momencie, kiedy projekt jest skierowany do grupy docelowej osób niepełnosprawnych, to najczęściej nie ma w nim do czynienia z pojęciem pomocy publicznej. Tak więc, nie można uogólnić, że w projektach z zakresu budowy basenów zawsze występuje pomoc publiczna bądź nie, ponieważ każdorazowo wskazują na to odpowiednie przesłanki.

Pan Paweł Okrasa spytał czy Gmina Wieluń, jako beneficjent otrzyma odpowiedź na złożony protest.

Pani Maja Reszka poinformowała, że na każdy protest jest udzielana odpowiedź i tutaj też zostanie ona udzielona. Jednak w przypadku, gdy pula środków zostaje wyczerpana w danym działaniu, co ma miejsce w rewitalizacji, protest zostawia się bez rozpatrzenia.

5. Informacja na temat działań na rzecz zwiększenia zainteresowania potencjalnych beneficjentów

Pan Dominik Patora przedstawił informację na temat działań informacyjno-promocyjnych zrealizowanych w bieżącym roku oraz planowanych do zrealizowania w ramach RPO WŁ 2014-2020.

Pani Małgorzata Kucińska podkreśliła jak ważne są działania informacyjno-promocyjne, zwłaszcza w tych działaniach, które cieszą się najmniejszym zainteresowaniem wśród beneficjentów, powołując się na przykład I Osi priorytetowej. Pogratulowała regionowi aktywności w tych działaniach. Poprosiła również, aby informować ją bezpośrednio o ciekawych akcjach promocyjnych, w

których województwo łódzkie uczestniczy, tak by móc pokazywać je, jako dobre praktyki na stronach społecznościowych prowadzonych przez jej Wydział

Pan Dominik Patora podziękował za słowa uznania ze strony KE i stworzenie dodatkowej możliwości promowania Programu, z czego z pewnością region skorzysta.

Pani Zofia Sepkowska, Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego, Członek Komitetu wyraziła uznanie za dużą aktywność województwa w zakresie promowania i wydatkowania funduszy europejskich w ramach RPO WŁ 2014-2020. Wyraziła jednak opinię, że oczekiwała również refleksji dot. zwiększenia zainteresowania projektami beneficjentów ostatecznych, gdyż przedstawione działania skierowane były przede wszystkim do potencjalnych beneficjentów mogących brać udział w konkursach. Zauważyła, że niezależnie od wzmożonych działań informacyjno-promocyjnych, liczba ostatecznych beneficjentów jest coraz mniejsza. W niektórych działaniach, wręcz bardzo trudno jest pozyskać uczestników do projektów. **Pani Zofia Sepkowska** stwierdziła, że główny problem w ramach działań realizowanych w ramach EFS polega na tym, jak pozyskać kandydatów do projektu, by wybrać odpowiedniego uczestnika. Powołała się na przykład poprzedniej perspektywy finansowej, gdzie na jedno miejsce w projekcie przypadało nawet dziesięciu kandydatów. Obecnie jest to bardzo trudne do osiągnięcia. Z jednej strony jest to tendencja pozytywna, wskazująca na to, że sytuacja na rynku pracy polepszyła się, z drugiej strony jednak jest jeszcze wiele osób, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymagającej wsparcia, które nie wykazują zainteresowania. Omówiła kwestię dość niskiej wysokości stypendiów stażowych i różnego rodzaju dotacji inwestycyjnych oraz ich skuteczności, jako formy zachęty do uczestnictwa w projektach. Ponadto **Pani Zofia Sepkowska** poruszyła temat refundacji dodatku dla opiekunów stażów w projektach z VIII i IX Osi priorytetowej, gdzie pojawia się problem w sytuacjach, gdy dany mikro przedsiębiorca sam staje się opiekunem w projekcie.

Pan Dominik Patora podziękował za te spostrzeżenia i przyznał, że należy się zastanowić nad opracowaniem, poza finansowymi, odpowiednich mechanizmów dotarcia do beneficjenta ostatecznego.

Pani Ewa Fijałkowska, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Z-ca Członka wyjaśniła, że wysokość przyznawanych stypendiów stażowych i dotacji inwestycyjnych nie wynika z przepisów na poziomie regionalnym, lecz z Wytycznych w zakresie rynku pracy, gdzie jest odwołanie do Ustawy o promocji zatrudnienia i nie można zmienić ich wysokości. Chodziło o to, żeby były jednakowe szanse w pozyskaniu uczestników ostatecznych, zarówno dla tych projektów realizowanych w regionalnych programach operacyjnych, jak i w projektach realizowanych w trybie pozakonkursowym przez Powiatowe Urzędy Pracy. Natomiast odnośnie refundacji wynagrodzeń dla opiekunów stażów, **Pani Dyrektor** powiedziała, że zgodnie z zapisami regulaminów konkursów prawo do takiej refundacji ma opiekun, który jest

zatrudniony w przedsiębiorstwie, które przyjmuje stażystę. Natomiast, w sytuacji, gdy jest to jednoosobowa działalność gospodarcza można koszty z tytułu potencjalnej refundacji rozliczyć, jako wkład własny, refundacja zaś w tym przypadku nie przysługuje. **Pani Ewa Fijałkowska** zapewniła, że Wojewódzki Urząd Pracy postara się zamieścić odpowiednie wyjaśnienie w tej kwestii na stronie internetowej, bądź przekazać je beneficjentom, tak by było to jednoznaczne.

Pani Zofia Sepkowska powołała się na przykład województwa opolskiego, gdzie w przypadku jednoosobowych działalności gospodarczych jako podstawę do takich refundacji stosuje się oświadczenia.

Pani Ewa Fijałkowska powiedziała, że sprawa zostanie skonsultowana z województwem opolskim.

6. Sprawy różne

Pan Dariusz Szpakowski poprosił na przyszłość, z uwagi na długi czas trwania posiedzenia, o organizację pracy Komitetu, tak by nie omawiać na forum spraw pojedynczych beneficjentów i projektów. Poprosił również o poddanie RPO WŁ 2014-2020 analizie zagrożeń z uwagi na istniejący obecnie cykl koniunkturalny m.in. w zakresie rynku pracy, czy trudności na etapie ogłaszanych przetargów. **Pan Dariusz Szpakowski** wyraził stwierdzenie, że aby Program sprawnie funkcjonował powinien się dopasować do istniejących na rynku zagrożeń.

Pan Dominik Patora stwierdził, że wskazanie na badanie zagrożeń jest bardzo cenną uwagą w odniesieniu do efektywności wdrażania Programu. Natomiast w sprawie posiedzeń Komitetu, z uwagi na jego charakter, niestety czasem trudno jest przewidzieć jego ostateczny przebieg. Na zakończenie **Pan Dyrektor** podziękował zebranym za udział w posiedzeniu.

**Z upoważnienia Przewodniczącego
Komitetu Monitorującego
Regionalny Program Operacyjny
Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020**

**Członek
Komitetu Monitorującego
Regionalny Program Operacyjny
Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020**

Dominik Patora

Przygotowała: Anna Gajda
Sekretariat Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020.
Łódź, dnia 06.10.2017 r.